

**Alegerile prezidențiale din Taiwan din 2024:
victoria democrației și implicațiile pentru România¹
(2024 Taiwan Presidential Election:
the victory of democracy and the implications for Romania)**

David Nan-Yang LEE

Abstract

The 2024 Taiwanese presidential elections emerged as a pivotal moment in the global political landscape, with implications for domestic governance and regional stability. This article explores the electoral process, key contenders, and electoral issues, specifically how Taiwan held the election against China's interference and completed it successfully. It offers insights into the dynamics of the 2024 elections, shedding light on their implications for Taiwan's future trajectory. In the end, it articulates the importance of promoting Taiwan-Romania economic cooperation by pointing out various areas for both sides to further explore. Taiwan will continue to stand at the frontline of democracy for regional stability.

Keywords: *Taiwan, presidential elections, democracy, cross-strait relations, political dynamics*

Introducere

Republica Populară Chineză (RPC) a revendicat de mult Republica Chineză (Taiwan) drept teritoriu internațional, dar realitatea este că RPC nu a condus niciodată Taiwanul. Taiwanul are propriul său popor, teritoriu, guvern și suveranitate, ceea ce îl face mai degrabă o țară independentă decât o parte a Republicii Populare Chineze.

Sub ingerința Chinei, alegerile prezidențiale din Taiwan din 2024 au avut loc într-un context de tensiuni politice internaționale crescute și preocupări interne în schimbare. Datorită rolului geopolitic și esențial al Taiwanului în lanțul global de aprovizionare, alegerile au implicații economice profunde la nivel mondial, iar peste 300 de jurnaliști internaționali au aplicat pentru a raporta evenimentul.

Caracteristicile majore ale alegerilor și rezultatului

Taiwan a organizat 7 alegeri prezidențiale directe din 1996, iar de atunci au avut loc trei schimbări în partidele aflate la guvernare, demonstrând maturitatea crescândă a democrației sale. În timpul celei de-a opta ocazie de a organiza alegeri prezidențiale directe, din 13 ianuarie 2024, am fost martorii unei curse aprig disputate, marcând a treia provocare consecutivă de realegere a Partidului Democrat Progresist (DPP), aflat la guvernare.

Întrucât Dr. Tsai Ing-wen, reprezentant al DPP și președintele în exercițiu al Taiwanului, nu era eligibil pentru realegere din cauza limitelor mandatelor, DPP l-a nominalizat pe vicepreședintele Lai Ching-te, care și-a asigurat președinția partidului în martie 2023. Opoziția, Kuomintang (KMT), l-a nominalizat pe actualul primar al Noului Taipei, Hou Yu-ih, drept candidat la președinție în mai 2023. Partidul Popular din Taiwan (TPP) l-a nominalizat pe Ko Wen-je, liderul său, fostul primar al Taipei.

Alegerile au fost în cele din urmă câștigate de candidatul DPP Lai Ching-te. Victoria lui Lai a fost obținută cu peste 5 milioane de voturi, reprezentând 40% din preferințele alegătorilor. Menținerea *status quo-ului* în strămtorea Taiwan este consensul dintre majoritatea oamenilor din Taiwan. DPP urmează acest consens și insistă că viitorul Taiwanului ar trebui să fie determinat de

---

¹ Discurs ținut la București, 25 ianuarie 2024.

poporul taiwanez și este dispus să se angajeze în dialog și comunicare cu China continentală pe baza egalității și a demnității.

Problemele electorale cheie ale alegerilor prezidențiale din 2024 s-au învârtit în principal în jurul relației Taiwanului cu China, dezvoltarea economică și bunăstarea socială. În timp ce Taiwanul se confruntă cu consecințele economice ale pandemiei de COVID-19 și cu preocupările crescânde cu privire la invadarea Beijingului, alegătorii au analizat cu atenție abordarea fiecărui candidat în ceea ce privește protejarea intereselor Taiwanului și promovarea creșterii durabile.

Ingerința Chinei înainte de alegeri

Din 2016, când a fost ales președintele în exercițiu, Dr. Tsai Ing-wen, China a suspendat oficial dialogul. În plus, autoritățile chineze au continuat să folosească tactici de „zonă gri” și ostilități reale pentru a forța Taiwanul să se supună controlului său.

Înainte de alegerile prezidențiale din ianuarie din Taiwan, guvernul chinez a încercat să influențeze rezultatul alegerilor din Taiwan prin mijloace militare și non-militare, de cea mai mare intensitate din istoria alegerilor prezidențiale din Taiwan de până acum. Acțiunile au inclus provocări cu avioane militare, anularea importurilor de produse agricole și pescărești taiwaneze, implementarea tacticilor de front unic economic, răspândirea de informații false prin război cibernetic și angajarea în război cognitiv împotriva Taiwanului. În plus, au încercat să influențeze alegătorii taiwanezi prin recrutarea de politicieni locali sau prin oameni de afaceri taiwanezi și lideri ai grupurilor de imigranți, cerând sprijin pentru anumite partide politice sau candidați. Cu toate acestea, Taiwan este o democrație matură, iar poporul taiwanez crede cu fermitate că viitorul Taiwanului poate fi determinat doar de acesta. Drept urmare, alegerea candidatului DPP, dr. Lai Ching-te, reprezintă cel mai bine opinia publică majoritară din Taiwan.

După victoria sa, președintele ales Lai Ching-te și-a exprimat hotărârea de a se angaja într-o relație echilibrată cu China, folosind schimburile și dialogul pentru a înlocui confruntarea. Acest lucru este pe deplin în concordanță cu poziția sa de peste strâmtoare și, în cele din urmă, reflectă experiența sa de fost vicepreședinte. Victoria lui Lai este o continuare a abordării asertive a Taiwanului față de suveranitatea și relațiile sale cu China. Politicile sale privind problemele interne, relațiile dintre strâmtoare și diplomația internațională vor modela traiectoria Taiwanului în următorii ani.

În alegerile prezidențiale din 2024, taiwanezii și-au demonstrat hotărârea de a proteja Taiwanul de amenințările și intimidările continue din partea Chinei, subliniind păstrarea suveranității și a instituțiilor democratice ale Taiwanului, pledând pentru legături mai strânse cu democrații similare și întărind capacitățile de apărare ale Taiwanului.

Implicații pentru Taiwan și nu numai

Rezultatele alegerilor prezidențiale din Taiwan din 2024 au implicații semnificative pentru guvernarea internă și relațiile internaționale ale Taiwanului. O victorie pentru Lai Ching-te reafirmă sprijinul poporului taiwanez pentru politicile administrației DPP privind suveranitatea și valorile democratice, semnalând continuitatea abordării Taiwanului față de relațiile dintre strâmtoare și securitatea regională.

În ceea ce privește răspunsul internațional la aceste alegeri, Taiwan a primit numeroase mesaje de felicitare în urma anunțării rezultatelor alegerilor. SUA, UE și Japonia aplaudă victoria democrației din Taiwan și au îndemnat să păstreze status quo-ul și stabilitatea în regiune. De asemenea, ministrul lituanian al afacerilor externe și președintele ceh l-au felicitat în mod explicit pe noul președinte ales al Taiwanului.

Rezultatul alegerilor nu doar că demonstrează lumii că poporul taiwanez își susține fără echivoc și ferm sistemul constituțional liber și democratic autodeterminarea, dar subliniază și rezistența democratică puternică și sănătoasă a Taiwanului, stabilind o altă etapă majoră în dezvoltarea sa democratică.

Taiwan - România

Deoarece Taiwanul joacă un rol esențial în economia globală și în tabăra democratică, România, cea mai mare țară din Peninsula Balcanică, cu resurse bogate și o forță de muncă populată, își poate crește capacitățile de inovare și de înaltă tehnologie prin cooperarea cu Taiwan. Acest lucru se aliniază cu Green Deal și Strategia Digitală a UE.

Pe de altă parte, Taiwanul poate valorifica puterea României în domeniul high-tech, rezultând o situație de câștig pentru ambele părți. Există oportunități de cooperare în domenii precum TIC, prelucrarea produselor alimentare și agricole, securitatea cibernetică, construcții și infrastructură. Aceste arii de cooperare vor necesita implicarea ambele țări în explorarea posibilităților de parteneriat.

Concluzie

În pofida intimidării din partea Chinei, Taiwan rămâne o democrație vibrantă și continuă o cooperarea strânsă cu țări care au același regim politic, precum UE, SUA și Japonia. În timp ce Taiwanul traversează provocările secolului XXI, procesul electoral rămâne o piatră de temelie a guvernării democratice, reflectând determinarea poporului taiwanez de a menține democrația într-o formă bună.

În viitor, Taiwan va continua să coopereze cu parteneri democratici, cum ar fi România, pentru a contracara provocările globale, pentru a preveni toate încercările de erodare a sistemelor democratice la nivel mondial, pentru a păstra pacea, stabilitatea și prosperitatea în strâmtoarea Taiwan și în regiune, și pentru a proteja ordinea internațională bazată pe reguli. Acest lucru va permite Taiwanului să rămână o forță a binelui și un partener de încredere pentru comunitatea internațională.

Traducere din limba engleză de Cristina Bobei